

۸۱۹۱۰

حست کلید در یکم حکم

حقوق سجارت

آزادی از خود اختصار قضاوت

www.ketab.ir

محمد حسن زیرانی

قاضی دادگستری و دانشجوی دکتری

سید علی محمدی

قاضی دادگستری و دانشجوی دکتری

فاطمه مرادی

دانشجوی دکتری

سیرشناخت	: زیرانی، محمدحسن، ۱۳۶۷
عنوان قراردادی	: ایران، قوانین و احکام Iran. Laws, etc.
عنوان و نام پدیدآور	: آمادگی آزمون اختبار قضایت حقوق تجارت/محمدحسن زیرانی، سیدعلی محمدی، فاطمه مرادی.
مشخصات نشر	: تهران: کتاب آوا، ۱۴۰۰
مشخصات ظاهری	: ۱۷۵ ص
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۳۴۶-۵۹۸-۵
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: حقوق تجارت - ایران
موضوع	: Commercial law - Iran
شناسه افزوده	: محمدی، سیدعلی، ۱۳۷۰
شناسه افزوده	: مرادی، فاطمه، ۱۳۶۷
رده بندی کنگره	: ۵۵۰۷/۳۴۶
رده بندی دیوبی	: ۷۳۹۵۵۴۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۷۳۹۵۵۴۷
وضعیت رکورد	:

آمادگی آزمون اختبار قضایت حقوق تجارت

انثمارات کتاب آوا

مؤلفان: محمدحسن زیرانی - سیدعلی محمدی - فاطمه مرادی

ناشر: کتاب آوا

نوبت چاپ: ۱۴۰۰ - تابستان

شماره گان: ۳۰۰

قیمت: ۴۳,۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۴۶-۵۹۸-۵

نشانی دفتر مرکزی: انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، بنیست حقیقت، پلاک ۴، طبقه ۲، واحد ۴

شماره های تماس: ۶۶۹۷۴۶۴۵ | ۶۶۹۷۴۱۳۰ | ۶۶۹۷۴۶۷۱۵۰ | ۶۶۹۷۴۶۷۱۵۸ | دورنگار:

www.avabook.com avabook kazemi@yahoo.com

فروشگاه کتاب آوا: اسلامشهر، خیابان صیاد شیرازی (خیابان دانشگاه) جنب فرمانداری

تلفن: ۵۶۳۵۴۶۵۱

هرگونه تکثیر این اثر از طریق ارسال یا بارگذاری فایل الکترونیکی، یا چاپ و نشر کاغذی آن بدون مجوز ناشر، به هر شکل، اعم از فایل، سی دی، افس است، رسوسوگراف فتوکپی، زیراکس یا وسایل مشابه، به صورت متن کامل یا صفحاتی از آن، تحت هر نام اعم از کتاب، راهنمای، جزو، یا وسیله کمک آموزشی، در فضای واقعی یا مجازی، و همچنین توزیع، فروش، عرضه یا ارسال اثری که بدون مجوز ناشر تولید شده، موجب بیگرد قانونی است.

فهرست مطالب

۹.....	مقدمه
۱۱.....	فصل اول: دلایلی و حق العمل کاری
۱۱.....	دلایلی
۱۱.....	۱- دلایل
۱۳.....	۱- اوصاف دلایلی
۱۳.....	۲- وظایف و تکالیف دلایل
۱۴.....	۳- تعهدات دلایل
۱۴.....	۴- موارد مستویت دلایل
۱۵.....	۱- موارد عدم مستویت دلایل (مگر در صورت اثبات تعصیر دلایل)
۱۵.....	۲- موارد ضمان دلایل
۱۵.....	۳- اجرت دلایل و مخارج
۱۶.....	۴- مواردی که دلایل مستحق اجرت نیستند
۱۶.....	۵- مواردی که دلایل حق ندارد مخارج انجام دادن معامله را اخذ نماید.
۱۷.....	۲- حق العمل کار
۱۷.....	۱- تفاوت حق العمل کاری با دلایلی و وکالت
۱۸.....	۲- اوصاف حق العمل کاری
۱۸.....	۳- وظایف أمر
۱۸.....	۴- وظایف و تکالیف حق العمل کار
۱۹.....	۵- مسئولیت حق العمل کار
۱۹.....	۶- حق الزحمة حق العمل کاری
۲۰.....	۳- قائم مقام تجاری
۲۱.....	۱- تفاوت وکالت و قائم مقام تجاری
۲۱.....	۲- تعدد قائم مقام تجاری (م ۳۹۷ ق.ت.)

۲۱.....	۳-۳- قائم به شخص بودن قائم مقامی
۲۱.....	۳-۴- تحديد اختيارات قائم مقام
۲۱.....	۳-۵- تأثير موارد زیر نسبت به قائم مقام تجاري
۲۲.....	۳-۶- سایر نمایندگان تجاري (م ۴۰۱ ق.ت)
۲۲.....	۴- قرارداد حمل و نقل
۲۲.....	۴-۱- اوصاف قرارداد حمل و نقل
۲۲.....	۴-۲- تفاوت حق العمل کار با متصلی حمل و نقل
۲۳.....	۴-۳- ماهیت قرارداد حمل و نقل
۲۳.....	۴-۴- تکاليف و اختيارات ارسال کننده
۲۳.....	۴-۵- مواردی که ارسال کننده حق استرداد ندارد
۲۴.....	۴-۶- تکاليف و اختيارات متصلی حمل و نقل
۲۴.....	۴-۷- مسئليت متصلی حمل و نقل
۲۶.....	۴-۸- حق حبس متصلی حمل و نقل
۲۶.....	۴-۹- مرور زمان در دعاوي ناشی از قرارداد حمل و نقل
۲۶.....	۴-۱۰- اجرت حمل و نقل
۲۹.....	فصل دوم: استناد تجاري
۲۹.....	استناد تجاري
۳۰.....	۱. اصول حاكم بر استناد تجاري
۳۲.....	۲. ايرادات قابل استناد در برابر دارنده (سوال اختبار کاراموزان قضائي -)
۳۲.....	۳. ايرادات غيرقابل استناد (سوال اختبار کاراموزان قضائي -)
۳۲.....	۴. مزاياي استناد تجاري (سوال اختبار کاراموزان قضائي -)
۳۳.....	۵. عدم اعطائي مهلت در پرداخت
۳۳.....	۶. تأديه وجه استناد تجاري
۳۳.....	۷. تطبيق استناد (سوال اختبار کاراموزان قضائي - تقریشیان و محمد باقری)
۳۴.....	۸. هدف از صدور (سوال اختبار کاراموزان قضائي -)
۳۴.....	۹. تاريخ استناد تجاري (سوال اختبار کاراموزان قضائي -)

۳۴.....	۱۰. عملیات صدور استاد تجاری(سوال اختبار کاراموزان قضایی -)
۳۴.....	۱۱. نوع پول در استاد تجاری.....
۳۵.....	۱۲. خسارت تأخیر در استاد تجاری (سوال اختبار کاراموزان قضایی -)
۳۵.....	۱۳. سفته و برأت.....
۳۶.....	۱۴. چک: خسارت تأخیر در چک از تاریخ صدور تا وصول می باشد.....
۳۶.....	۱۵. وکالت در استاد تجاری (سوال اختبار کاراموزان قضایی -)
۳۷.....	۱۶. مفقود شدن استاد تجاری (سوال اختبار کاراموزان قضایی -)
۳۸.....	۱۷. چه کسانی در استاد تجاری مستول پرداخت هستند؟(سوال اختبار کاراموزان قضایی -)
۴۰.....	۱۸. ظهرنویسی در استاد تجاری.....
۴۰.....	۱۹. انواع ظهرنویسی در استاد تجاری(سوال اختبار کاراموزان قضایی -)
۴۱.....	۲۰. ۱- ظهرنویسی به عنوان انتقال.....
۴۲.....	۲- ظهرنویسی به عنوان وکالت در وصول.....
۴۴.....	۳- ظهرنویسی به عنوان ضمانت.....
۴۴.....	۴- ظهرنویس به عنوان وثیقه.....
۴۴.....	۲۱. تاریخ تحریر صدور استاد تجاری.....
۴۴.....	۲۲. مبلغ سند تجاری (سوال اختبار کاراموزان قضایی -)
۴۵.....	۲۳. عدم رعایت مهلت قانونی در برأت.....
۴۵.....	۲۴. نوع پول در سند تجاری(سوال اختبار کاراموزان قضایی -)
۴۶.....	۲۵. برأت.....
۴۶.....	۲۶. ۱- شرایط شکلی برأت (م ۲۲۳ ق.ت)
۴۸.....	۲۷. قبولی در برأت(سوال اختبار کاراموزان قضایی -)
۴۹.....	۲۸. ۲- شرایط قبولی شخص ثالث.....
۴۹.....	۲۹. دارنده برأت.....
۵۱.....	۳- چک.....
۵۱.....	۴- ویزگی چک.....

۳۰. مقررات مربوط به چک (سوال اختبار کاراموزان قضایی -)	۵۲
۳۱. شرایط صدور چک	۵۲
۳۲. انواع چک (سوال اختبار کاراموزان قضایی -)	۵۴
۳۳. موارد تبعیت مقررات چک از برات	۶۴
۳۴. محل چک	۶۴
۳۵. امارة قانونی پرداخت وجه (سوال اختبار کاراموزان قضایی -)	۶۴
۳۶. چک مشروط (سوال اختبار کاراموزان قضایی -)	۶۴
۳۷. مواردی که حق شکایت کیفری از بین می رود	۶۵
۳۸. صدور چک بی محل (سوال اختبار کاراموزان قضایی -)	۶۵
۳۹. فوت صادرکننده چک (سوال اختبار کاراموزان قضایی -)	۶۶
۴۰. گواهی نامه عدم پرداخت توسط بانک صادر می شود	۶۶
۴۱. حقوقی (دادگاه)	۶۷
۴۲. ثبتی اجرایی	۶۸
۴۳. کیفری (دادسر)	۶۹
۴۴. عناوین کیفری در قانون صدور چک	۶۹
۴۵. چک بلا محل دو معنی دارد	۷۰
۴۶. تحلیل ماده ۳ قانون صدور چک	۷۰
۴۷. تحلیل ماده ۱۰ (صدرور چک از حساب مسدود)	۷۲
۴۸. تحلیل ماده ۱۴ ق.ص.ج (دستور عدم پرداخت وجه چک)	۷۳
۴۹. رابطه علیت + سوء نیت + تیجه	۷۵
۵۰. مواردی که شاکی باید رعایت کند	۷۶
۵۱. مجازات + قرار + مرجع صالح	۷۶
۵۲. ۱- تعدد جرم در چک	۷۷
۵۳. ۲- دادگاه صالح	۷۷
۵۴. ۳- دارنده حق شکایت	۷۸
۵۵. ۴- اشخاصی که می توان علیه آنها اعدام به شکایت کرد	۷۹
۵۶. ۵- حسلاحت	۸۰

مقدمه

حمد و سپاس خدای را که در بیکر ما ابزار گشودن اندام را سوار کرد و الات بستن آنها را مقرر فرمود و ما را از نسیم‌های حیات بخش بهره مند کرد و اعضای انجام دادن کار به ما مرحمت فرمود و ما را با روزی‌های پاکیزه خوراک داد و به فضلش ما را بی نیاز کرد و به عطای خود سرمایه بخشید. قانون تجارت که از دیر باز مورد بی توجهی و کم لطفی قانون گذار قرار گرفت و به کمچ غولت گرفتار آمد بی آنکه سال های سال با اصلاحات کثیر خلا ها و شکاف‌های موجود در جان وی را تیمار کند بر عکس با تصویب تزیید قوانین مصوبات بی شمار مقتن ، به این دور افتادگی قانون تجارت دامن زده شد.

کهنه بودن قوانین مربوط به قانون تجارت، سهویت قانون در عرصه های جدید تجارت جهانی، چند پارگی و قوانین پراکنده و اصلاحات فراوان قانون فعلی هر چند باعث تصویب لایحه جدید قانون تجارت شد اما تا به همین امروز مانمی دانیم لایحه جدید قانون تجارت به رشد و پویایی تجارت و قوانین و قواعد اقتصادی کمک می کند یا وقت اضافه‌ای است برای تصویب قوانین بی شمار دیگر اقیاس ناقص از قوانین دیگر . همچنین ارجاع بیش از حد متعارف به عرف و حتی اختلاف در کاربرد عرف در جاهای مکثر این لایحه همچنین ایراد های شکلی و ماهوی موجود من جمله عدم توجه به ساختار قانون تجارت و تعریف های محمل و بعض ناقص از قوانین بر این نکته تأکید و صحه می گذارد. به هر روی امیدواریم حذف و ازماش های مقتن روزی به ثمر نشیند و نواقص موجود بر طرف و خلا ها از اله گردند.

اهمیت قانونی منسجم در حوزه تجارت بر کسی مکتوم نیست ، امروزه با فعالیت روز افزون فعالیت های اقتصادی هم در عرصه عمومی و هم در عرصه خصوصی از یک طرف و وجود روابط گسترده ای فعالیت بین المللی شرکت های خصوصی در عرصه تجارت جهانی بیش از وجود قانونی مدونی را

می طلبد که با تکیه بر آن هم بتوان به همسان سازی این روابط دست زنده و هم با فساد موجود مبارزه نماید، از همین رو سیاست تقیینی ای که بر دوش مقنن است بیش از پیش تحول در این زمینه را پذیرا می باشد.

کتاب پیش رو که با حذف زوائد و در راستای فلسفه‌ی همسان سازی و یکپارچگی قوانین و مقررات قانون تجارت از بدعت تولد تا هم اینک با تکیه بر آراء عملی و رویه قضایی محاکم دادگستری انگاشته شد تلاشی است تا به میزان خود به زدودن نواقص و ارائه‌ی راه کاری مناسب دست زند.

استفاده مکرر از رویه‌های قضایی محاکم دادگستری و ارائه نظریات مشورتی اداره‌ی حقوقی قوه قضاییه در این مقرره همچنان که سلاسلی ژرف در راستای پر کردن خلاها و نواقص کاربردی ای بوده است که قضات در طول تصدی با آن دست و پنجه نرم می کنند بر این ادعا صحة می گذارد.

کتاب پیش رو که با ایجاز در مطالب و تبری از اجمال به رشتہ‌ی تحریر در آمده است با تکیه بر آخرین سلسله قوانین مدون بالاخص قانون صدور چک و تغیر و تحولات موجود در این زمینه به شیوه تطبیقی حقوقی - کیفری و استفاده از نظریات قضات محترم دادگستری در موارد مخدوش به زیور طبع اراسته شده است تا راهنمای دانش پژوهان باشد. امید است که این پژوهش مقدمه ای باشد دستاوری علم دوستان در پژوهش های آنی.

در پایان بر خود لازم می دام یادی کنم از شهدا خدمت قوه قضائیه.

دکتر علی جمادی